

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000-105/1150/10/2010. RP.

Előadó: Tőkés József r. fhdgy.

Tárgy: alapvető jogot sértő

rendőri intézkedés

elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva M. R. gönyői lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület 502/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

M. R gönyüi lakos (a továbbiakban: Panaszos) 2010. július 10-én, postai úton közvetlenül a Független Rendészeti Panasztestülethez (a továbbiakban: Panasztestület) fordult, melyben panaszt terjesztett elő a 2010. július 4-én Budapest, XIV. kerület 56-osok terén vele szemben fogyanatosított rendőri intézkedés kapcsán.

A beadvány szerint a Panaszos 2010. július 4-én 12:30 óra körüli időben érkezett meg társaival Budapesten az 56-osok terére, ahol rendőri intézkedést kezdeményeztek velük szemben. A rendőrök parancsnoka „név, rang, stb.” megjelölésével azonosította magát, és közölte, hogy igazoltatásra kerül sor, továbbá a személygépkocsikat átvizsgálják, az intézkedés alá vont személyeket pedig „megmotozzák”. Az intézkedés okaként a Budapest területére elrendelt fokozott ellenőrzést jelölte meg. A rendőrök az átvizsgálások során „sisakokat, gázálcokkat, airsoft fegyvert, kést, boxert”, továbbá egy gárdista mellényt találtak. Ezt követően azokkal a személyekkel, akik a közbiztonságra veszélyes eszközök tulajdonosai voltak, továbbá akiknek a személygépkocsijában a különböző tárgyakat megtalálták, közölték, hogy elő fogják állítani.

Az átvizsgálások után a gépkocsik utasai csomagjaikat magukhoz vették, majd a rendőrök arra kérték őket, hogy az autótól távolabb álljanak egymás mellé egy sorba. Ezt követően a rendőrök ismét kérték az igazolványaikat. Amikor a Panaszos megkérdezte, hogy arra miért van szükség, akkor tájékoztatták, hogy őt is elő fogják állítani. A Panaszos újabb kérdésére, hogy az előállításnak mi az oka, a rendőrök eleinte nem tudtak, vagy nem akartak válaszolni, végül az egyikük azt mondta, hogy bűncselekmény gyanúja miatt kerül sor az intézkedésre.

Az igazoltatást követően, 13:00 óra körüli időben a Panaszost és társait egy szolgálati járműhöz vezették, majd a Gyorskocsi utcába indultak velük. A Gyorskocsi utcai épületébe 13:10 óra körüli időben érkeztek meg, ahol előbb a folyosón, egy fal mellett az adatokat rögzítették, majd másokhoz hasonlóan a Panaszostól is megkérdezték, hogy kér-e jogi segítséget. A Panaszos közölte, hogy élni kíván a lehetőséggel, amire válaszul arról tájékoztatták, hogy a Rendőrség értesíti az általa megjelölt személyt. Ezt követően orvosi vizsgálatra vitték, majd pedig egy rendőr bilincsből kikísérte az őt beszállító járműhöz a csomagjaiért. Innen a fogdába kísérték, ahol adatai bediktálása után a fogvatartással összefüggő iratokat kellett aláírnia. Tárgyait letétbe helyezték, a letétről szóló jegyzőkönyvet átvette. Írásbeli tájékoztatást kapott jogairól és kötelezettségeiről, valamint a jogvédő szervezetek elérhetőségeiről. Felhívták továbbá a figyelmét, hogy a fogdaőröknek a fogvatartás idején a lámpa felkapcsolásával jelezhet. Később, amikor a Panaszos élt ezzel a lehetőséggel, majd az őrk ki is engedték a mosdóba.

A „zárkába” 15:00 óra körül került, ahol mintegy fél óra elteltével egy másik előállított személyt is elhelyeztek. A Panaszost ellátták étellel, de állítása szerint, azt késve adták át neki, ugyanis előállítása 12:44 órakor vette kezdetét, majd 18:05 órakor, vagyis 5 óra helyett 5 óra 21 perc elteltével kapta csak meg az ételmiszert, melyet nem tudott elfogyasztani, ugyanis ekkor közölték vele, hogy viszik kihallgatása.

A Panaszos meghallgatása 18:15 órakor vette kezdetét, panasszal nem élt.

A Panaszos ellen szabálysértési eljárás indult, amelynek eredményeképpen 20.000.-Ft pénzbírságot szabtak ki rá felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel miatt. A Panaszos egyébként a szabálysértés elkövetését nem ismeri el. A szabálysértési határozatot körülbelül 19:37 órakor vette át, majd ekkor visszakapta az iratait is, és véget ért az előállítása. A Panaszos állítása szerint 45-50 percet várakozott, mire elkészült a határozat, ekkor megkérdezte, hogy távozhat-e, amire azt a választ kapta, hogy tanúként kihallgatják még egy másik ügyben. Tanúként történt kihallgatása 19:50 óra és 20:00 óra közötti időben vette kezdetét. A Panaszos kihallgatása 20:35 óra körül ért véget, a kihallgatásról készült jegyzőkönyvből nem kapott példányt.

A Panaszost végül 20:45 óra körüli időben hagyta el a rendőrségi objektumot.

A Panaszos beadványában konkrét sérelmet nem említett meg, ugyanakkor kronológiai sorrendben leírta a vele történt eseményeket, ezért beadványát egészében panaszként értékeltem és vizsgáltam.

II.

A Panaszos beadványát a Panasztestület megvizsgálta és 2010. december 15-én, az 502/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri eljárás érintette a Panaszos tisztességes eljáráshoz, az emberi méltósághoz, valamint a személyes adatok védelméhez való alapvető jogát.

A Panasztestület megállapította továbbá, hogy a Rendőrség megsértette a Panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogát (az előállítási ok hiányos megjelölése), az emberi méltóságát (indokolatlanul végrehajtott bilincselés), valamint megvalósította a Panaszos személyi szabadságának jogellenes korlátozását (előállítás aránytalan fenntartása a kihallgatást követően).

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A rendelkezésre álló, továbbá az eljárás során beszerzett bizonyítási eszközökből a következők állapíthatók meg.

Budapest Rendőrfőkapitánya az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseinek alapján 2010. július 4-én 00.00 óra és 2010. július 4-én 24.00 óra közötti időben Budapest teljes területére, a 01000/24831/2010 ált. számú egyedi utasítás alapján fokozott ellenőrzést rendelt el.¹ Az utasítás szerint a végrehajtásban részt vevő állománynak feladatként

¹ Rtv. 30. § szerint:

„(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

meghatározásra került, hogy a fokozott ellenőrzés keretei között kísérik figyelemmel a rendezvényre érkezőket, akadályozzák meg az esetleges jogsértések kialakulását, majd ennek biztosítása érdekében hajtsanak végre igazoltatásokat, ruházat, csomag és járműátvizsgálásokat. Az állomány feladata volt az esetlegesen megbomló rend helyreállításában való közreműködés, jogsértés esetén a szükséges intézkedések végrehajtása. Az utasítás indokolása szerint egy magánszemély rendezvényt jelentett be az Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér – Andrássy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra, és a rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható.

A rendőrök 01160/504269/2010/ id. számú jelentése szerint az Rtv. 29. § (1) bekezdése² alapján igazoltatást, és az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja³ alapján előállítást hajtottak végre a Panaszossal szemben, melynek során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A jelentés rögzíti a Panaszos előállításához vezető eseményeket, illetve az előállítás során történeteket. A jelentés szerint: „(...) a Bp. XIV. ker. Felvonulás téren láttam el csapatszolgálati feladatokat a III. É-P században Kinizsi 331 hívónévvel. A helyszínen 12 óra 30 perckor (...) r. szds. Úr tartotta az eligazítást, melynek során elhangzott, hogy Budapest területén fokozott ellenőrzés van elrendelve, ill. a Felvonulás téren a korábban a Bíróság által feloszlattott „Magyar Gárda” nevű szervezet rendezvényére lehet számítani. Tekintettel arra, hogy a fenti szervezetet a Bíróság feloszlatta így az általuk használt egyenruha és hozzátartozó jelképek, ill. szervezeten csoportban történő vonulásuk szabálysértésnek

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

(4) A Rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 39. § szerint:

„(1) A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.

(2) Fokozott ellenőrzés végrehajtását az egész ország területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Köztársasági Őrezred parancsnoka vagy a Készenléti Rendőrség parancsnoka rendelheti el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása érdekében fokozott (határrendészeti) ellenőrzést rendelhet el az országos rendőrfőkapitány, a rendészeti főigazgató vagy a határrendészeti főosztályvezető, a rendészeti igazgató vagy a határrendészeti tevékenységért felelős vezető, a rendőrkapitány vagy a határrendészeti tevékenységért felelős vezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője vagy a határrendészeti helyettese, Repülőtéri Rendőr Igazgatóságon a rendészeti igazgató-helyettes, a határrendészeti vagy a határellenőrzési osztály vezetője.”

² Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

³ Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján:

„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”

minősül. 13 óra 00 perckor érkezett a Felvonulási tér nagy parkolójába a (...) frsz.-ú Lada Samara tip. szgk, melyben fenti személy és további 3 barátja tartózkodott, akiket igazolásra szólítottam fel, melynek mindannyian eleget tettek. (...) Ezt követően a fokozott ellenőrzésre való tekintettel nevezett személyeken ruházat és csomag, ill. gépjármű-átvizsgálást hajtottunk végre, melynek során (...) vezető oldali ülése alól egy kb. 12 cm pengehosszúságú tör került elő (...). Fenti személy ruházatából, ill. a járműből sem került elő egyéb közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, azonban nevezett és 3 társa azonos terep mintázatú nadrágot, fekete színű pólót és fekete színű bakancsot viseltek, továbbá elmondták, hogy valamilyen rendezvényre, ill. avatás céljából érkeztek a helyszínre. Ezt követően fenti személlyel és társaival közöltem az általuk elkövetett szabálysértés tényét, majd közöltem, hogy szabálysértési feljelentéssel élek velük szemben, melyet tudomásul vettek. Ezután tekintettel arra, hogy a helyszínen több szgk-ból is közbiztonságra eszközt / fegyvert, ütés erejét, hatását növelő eszköz, kések kerültek elő, melyeknek tulajdonjogát a helyszínen nem sikerült tisztázni, ezért nevezett személyt (...) r. őrgy. Parancsnok Úr utasítására bcs. gyanújával előállítottam a Bp. II. ker. Gyorskocsi utcai fogdára, ahol (...) r. törm. Úrnak sérülés és panaszmentesen átadtam.”

A Panaszos az Rtv. 33. § (4) bekezdés⁴ alapján az előállítás okáról tájékoztatót, az előállítás idejéről igazolást kapott. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban továbbá a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8) és (9) bekezdései és a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. §-a alapján⁵ jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatást kapott.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a jelentésben megjelölt intézkedések végrehajtása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés során nem sérült az arányosság követelménye sem.

⁴ Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján:

„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

⁵ A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8) és (9) bekezdései alapján:

„(8) A fogvatartott a fogdába történő befogadásakor jogosult anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven írásban, ha indokolt, szóban megismerni

a) jogait és kötelelességeit, azok gyakorlásának módját,

b) a fogda napirendjét,

c) a panasz és a kérelem előterjesztésének módját,

d) a fegyelmi vétségeket, a kiszabható fegyelmi fenytéseket, azok időtartamát, a jogorvoslat lehetőségeit.

(9) A fogvatartott részére befogadásakor át kell adni a jogait és kötelezettségeit tartalmazó, valamint a vele szemben alkalmazható kényszerítőeszközökről szóló írásos tájékoztatót. A szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről a fogvatartottat a (8) bekezdés első mondatának figyelembevételével írásban nyilatkoztatni kell.”

A Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. §-a alapján:

„A Rendeletnek a fogva tartottak elkülönítésére vonatkozó szabályai mellett a dohányzó és a nem dohányzó fogva tartottakat külön zárkában kell elhelyezni. A zárkák ajtajait „dohányzó”, illetve „nem dohányzó” felirattal kell ellátni. Amennyiben az elkülönítés a fogda telítettségéből, sajátosságaiából adódóan nem lehetséges, a dohányzó és a nem dohányzó fogva tartottak közös elhelyezésére szolgáló zárkában a dohányzás tilos. A dohányzó fogva tartottak dohányzóhelyre történő kíséréséről azonban ebben az esetben, a fogva tartott kérésére - a helyi sajátosságok, az őrzésbiztonsági követelmények és a fogdaőri létszám figyelembevételével - gondoskodni kell.”

A dokumentumokhoz csatolt 01150/507738/2010/ id. számú rendőri jelentés arról számol be, hogy a Panaszost is érintő rendőri fellépés keretében négy gépjármű összesen 16 utasával szemben intézkedtek. A videofelvételek ellenőrzésével megállapíthatóvá vált, hogy az intézkedés kezdete valamennyi személy esetében 12:44 óra volt.

A Panaszos előállításáról szóló 01160/504269/2010/ id. számú igazolás szerint a szabadság korlátozása 12:44 órától, 19:37 óráig tartott. Annak ideje alatt a panaszosnak sérülése vagy panasza nem keletkezett. Az igazolás tájékoztatást tartalmaz továbbá – a határidők megjelölésével – a lehetséges panaszforumokról és a jogvédő szervezetek elérhetőségeiről.

A rendőri jelentéshez csatolt „Nyilatkozat” elnevezésű nyomtatvány szerint a Panaszos 14:20 órakor aláírásával igazolta, hogy a jogi képviselő lehetőségével nem kívánt élni. A rendőri jelentéshez szintén csatolt, A/4-es méretű papírlap szerint ugyanakkor 14:41 órakor kérte, hogy előállításáról a Nemzeti Jogvédő Szolgálatot és édesapját értesítsék.

A Panaszos orvosi vizsgálatáról 14:30 órakor 3581 számú orvosi vélemény készült, melyen a vizsgálatot végző orvos megállapította, hogy a Panaszos bal könyökén ujjhegynyi felületes hámfosztást, továbbá a csuklóján sekély benyomattal járó körkörös bőrpírt látható.

Az iratokhoz csatolt szám nélküli rendőri jelentés arról számol be, hogy az orvosi vizsgálata után az ügyeletes orvos jelezte, hogy a Panaszoson sérülések találhatók, ezért a Panaszost nyilatkoztatták a sérülések keletkezéséről. A Panaszos szóban kijelentette (melyet a jelentésben rögzítettek), hogy a könyökén lévő sérüléseket nem a rendőri intézkedés során szerezte, hanem egy nappal korábban elesett, rendőri bántalmazást nem panaszolt. Ezen szóban tett nyilatkozatot kézzel írott formában meg is erősített.

A rendőri jelentés mellékletét képező „Nyilatkozat” elnevezésű iraton a Panaszos aláírásával tanúsította, hogy az előállító helyiségbe történt befogadásakor szóban és írásban tájékoztatást kapott jogairól, kötelezettségeiről, valamint azok gyakorlásának módjáról, továbbá a jogorvoslati lehetőségekről. Kijelenti, hogy egészségi állapotából adódó vagy vallásához kapcsolódó különleges igényei nincsenek, nem dohányzik. Kéri továbbá, hogy fogvatartásáról hozzátartozóját – a megadott telefonszámon – értesítsék. A nyilatkozat kitöltésének ideje 14:45 óra. Az irat tanúsága szerint a hozzátartozó kiértesítése ugyanebben az időpontban meg is történt, amelyet a Panaszos aláírása alapján tudomásul vett. Ebben az iratban a Panaszos kérte, hogy öt órát meghaladó fogvatartása esetén biztosítsanak számára ételmet. Az ételmiszer átvételét (1 db 40 dkg-os konzerv, 4 szelet kenyér) 18:00 órakor aláírásával igazolta.

A BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda- és Kísérőőr-szolgálati Osztály 2010. augusztus 19-én kelt 01000/569441/2010. id. számú „Hivatalos Feljegyzése” rögzíti a Panaszos étkezését biztosító fogdaőrök nyilatkozatát. Az érintett rendőrök előadása szerint az ételmiszert 18:00 óra előtt néhány perccel kezdték el osztani az előállítottaknak. Eközben érkeztek meg az „elszámoltató csoport” munkatársai, akik több előállított személyt kívántak meghallgatásra kísérni úgy, hogy az előállító helyiségbe már nem viszik vissza őket. A fogdaügyeletesek tájékoztatására — miszerint az ételmezés folyamatban van — a vizsgálók elmondták, hogy a meghallgatás során lehetőséget fognak biztosítani az érintetteknek az étel elfogyasztására.

A Panaszos meghallgatására jegyzőkönyv eljárás alá vont személy meghallgatásáról szóló 01814/4333/1/2010/ szabs. számú dokumentum szerint 18:10 órakor kezdődött, majd 18:43 órakor zárult. A jegyzőkönyvben a Panaszos előadta, hogy az említett napon azért érkezett barátaival a Felvonulási térre, mert kb. egy hónappal korábban belépett a Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesületbe, és azon a napon rendezték meg az avatásukat az Erzsébet téren. A panaszos tisztában volt azzal, hogy az adott helyen a Magyar Nemzeti Gárda is rendezvényt tart. Előadta, hogy az által képviselt egyesület ideológiája megegyezik a Magyar Nemzeti Gárda ideológiájával, és azért lett annak a tagja, mert a Magyar Gárda feloszlása után úgy gondolta, hogy abban elérhetők a céljaik, mint a hagyományőrzés, magyar nyelv és kultúra ápolása. A 12 cm pengehosszúságú késsel kapcsolatban elmondta, hogy nem tudja, ki a tulajdonosa, és azt sem, hogy miként került a személygépkocsi ülése alá. A Panaszos megjegyezte, hogy étkeztetéséről a fogdán megfelelően gondoskodtak, az arról szóló formanyomtatványt kitöltötte és alá is írta.

A szabálysértési ügyben hozott határozatban a hatóság a Panaszost – mivel megvalósította az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 10/C. § (2) bekezdésébe ütköző szabálysértést – feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése miatt 20.000.-Ft pénzbírsággal sújtotta. A Panaszos a határozat ellen kifogással élt.

Az „Átkíséréskor, szabadlábba helyezéskor” elnevezésű dokumentum szerint a Panaszost 18:10 órakor szabadon bocsátották, ezt a Panaszos aláírásával igazolta.

A Panaszossal szemben intézkedő rendőr korábbi jelentését 01160/505370/2010/ id. számú jelentésben 2010. augusztus 12-én kiegészítette azzal, hogy a Panaszost és a vele egy gépjárműben utazó társait a fokozott ellenőrzés elrendelésére való hivatkozással igazoltatták, továbbá arra a körülményre, hogy a Felvonulási téren a korábban feloszlattott Magyar Gárda rendezvényének megtartására számítottak. A Panaszos a helyszínen elmondta a rendőröknek, hogy avatásra érkeztek, ezért viselnek egyforma öltözetet. A Panaszostól nem került elő közbiztonságra veszélyes eszköz, ezzel ellentétben a többi, vele együtt érkező személytől és gépkocsiból igen, és mivel ezeknek az eszközöknek a tulajdonosait nem sikerült a helyszínen azonosítani, ezért valamennyi érintett személy előállítását végrehajtották.

A helyszínen eljáró szakasziparancsnok 2010. augusztus 16-án kelt, 01150-8379/2010. számú jelentésében előadta, hogy az említett napon csapaterős tevékenységben vett részt. A Felvonulási téren jelentkezett szolgálatra, ahol az eligazításon arról kapott tájékoztatást, hogy Budapest területére fokozott ellenőrzést rendeltek el, továbbá hogy a bíróság által feloszlattott Magyar Gárda várhatóan a téren fog gyülekezni. Szakasziparancsnokként számára a Felvonulási tér Hősök tere felé eső részen határoztak meg feladatokat, amely ruházátvizsgálásokból és közbiztonságra veszélyes eszköz kiszűréséből állt. 12:00 óra után szervezeten érkezett négy személygépkocsi a helyszínre, amelyből több formaruhába (terepszínű katonai nadrág, katonai bakancs és fekete póló) öltözött személy (16 fő) szállt ki. A jelenlévő személyekkel közölte nevét, rendfokozatát, azt a tényt, hogy Budapest területén fokozott ellenőrzés van elrendelve, ezért ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást fognak a rendőrök végrehajtani, végül azt is, hogy az intézkedés ellen panaszt hol lehet előterjeszteni. Az érintettek a tájékoztatást tudomásul vették. A jelentés utal arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 20.738/2009.7. számú jogerős ítéletében helybenhagyta a Fővárosi Bíróság 19.P.2645 3/2007/1 26. sz. ítéletét, amellyel a Magyar Gárda Hagyományőrző és Kulturális egyesület feloszlásáról döntött. Rögzíti, hogy a bíróságok ítéleteiben kifejtették: a Magyar Gárda tevékenysége sérti mások jogait és szabadságát. A köznyugalom a Gárda felvonulásainak

színhelyein felbomlik, és sérül a kényszerűségből ott tartózkodó személyek biztonsága és szabadsághoz való joga. Hozzáfűzi, hogy a Fővárosi Ítéltábla feloszlató ítélete mindenekelőtt a Magyar Gárdára jellemző, félelemkeltő erődemonstrációkat, a közvélemény által vonulásként, masírozásként azonosított fellépéseket, gárdaavatásnak nevezett rendezvényeket minősítette jogellenesnek. A jelentés szerint köztudott volt, hogy az adott napon (a 2009. július 4-én, az Erzsébet téren történt események évfordulóján) avatásra gyülekeztek a gárdisták a főváros több pontján is. Az intézkedő rendőrök jelentése szerint a Panaszos elmondta, maga is a rendezvényre érkezett, az avatáson kívánt részt venni.

A szakasziparancsnok szerint a panaszossal szemben fogantatott intézkedésnél a gépjármű átvizsgálása során, a vezető oldali ülés alól egy 12 cm pengehosszúságú tör került elő, amelynek tulajdonjogát nem sikerült a helyszínen megállapítani. A Panaszossal együtt intézkedés alá vont, összesen 16 személy felfegyverkezve érkezett meg a Felvonulási térre. Ruházatukban, járműveikben és csomagjaikban lőszert, fegyvert vagy annak látszó tárgyat, rohamsisakokat, gázálarcokat, szűrő és vágó eszközöket, és egyéb közbiztonságra veszélyes eszközt találtak és foglaltak le a rendőrök. Az intézkedés alá vont személyeket a helyszínparancsnok utasítására, bűncselekmény gyanúja miatt a rendőrök előállították a Gyorskocsi utcába, mivel a talált eszközök tulajdonosait nem sikerült a helyszínen beazonosítani.

A rendelkezésére bocsátott az intézkedések helyszínen készült videofelvételeken látható, hogy az intézkedés megkezdésekor az egyik intézkedő rendőr a napszaknak megfelelő köszönés után hangosan, érthetően közölte a helyszínen tartózkodókkal nevét, szolgálati helyét és azt, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve Budapest területére, ami alapján igazoltatásokat, csomag-, ruházat- és gépjárművizsgálásokat kívánnak végrehajtani a jelenlevő személyekkel szemben az intézkedő rendőrök. Ezt követően elmondta, hogy az intézkedéssel szemben az ügyészségen, a rendőrségen a Panasztestületnél panasszal lehet élni, és amennyiben valakinek ilyen jellegű igénye van, az intézkedés végén keresse fel őt. Ezt követően hallható, hogy mindenkitől személyi igazolványt kért. Az igazolványokat a jelen levő személyek a többi intézkedő rendőrnek átadták. Hallható, hogy egy r. százados ugyanezen tájékoztatást megismételte. A felvételeken látható, hogy az intézkedő rendőrök igazoltatásokat, adatrögzítést és ruházat-, csomag, illetve járműátvizsgálásokat hajtanak végre. Az átvizsgálások során a gépjárművekből számtalan tárgy került elő, amelyek között voltak ruházat részét képező eszközök, például csuklyák, sisakok, gázálarcok, de láthatóak továbbá több közbiztonságra veszélyes eszköz is látható, így például fegyvernek látszó tárgyak, gázálarcok, kések, boxer. Ezeken túlmenően a jelenlevőknél voltak például táborozáshoz szükséges kellékek, valamint a „Csendőrség Köszöntő Oklevele” több üres, illetve kitöltött példányban. Az intézkedés alá vont személyek ruházata – kevés kivétellel – katonai mintájú nadrág, fekete póló kitűzővel, valamint fekete bakancs volt. A felvételeken több személlyel szembeni intézkedés látható, azonban a Panaszos igazoltatását és átvizsgálását nem rögzíti.

IV.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Rendőrség 2010. július 4-én bevetési csoportokkal látta el a Budapest területére elrendelt fokozott ellenőrzéssel⁶ kapcsolatos feladatokat. A rendőri állomány feladata egyebek mellett az volt, hogy figyelemmel kísérje az Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér –

⁶ Lásd 1. számú lábjegyzet.

Andrássy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra bejelentett rendezvény rendjének megtartását, továbbá közreműködjön az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában.

A konkrét intézkedés (igazoltatás) vonatkozásában megállapítható, hogy a Panaszos által sérelmezett rendőri fellépésre a fokozott ellenőrzés által érintett területen, és az egyedi utasításban hivatkozott cél, vagyis egy rendezvény biztonságának fenntartása érdekében, a rendezvény helyszínén került sor.

Megállapítom, hogy a Panaszos igazoltatása⁷ a fokozott ellenőrzés alapján jogszerűen és szakszerűen került végrehajtásra.

A rendelkezésre álló rendőrségi felvételek szerint az intézkedés alá vont személyek ruházatának, és a helyszínen lévő gépkocsiknak az átvizsgálására a fokozott ellenőrzésre hivatkozással került sor.

Az Rtv. 30. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a ruházat, csomag és jármű átvizsgálása bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése azt rögzíti, hogy mikor – így többek között a fokozott ellenőrzés során – kerülhet sor ruházat, csomag vagy jármű átvizsgálására.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a Panaszos ruházatának és csomagjának⁸ átvizsgálását jogszerűen és szakszerűen hajtották végre.

Mint maga a Panaszos is rögzítette panaszában, hogy az intézkedés alá vont négy személygépkocsiban utazók egy társaságot alkottak, a Felvonulási térre egyszerre érkeztek, egyforma ruházatban. A rendőrök tehát alappal gondolhatták, hogy összetartoznak. A járművekből számos, a közbiztonságra veszélyes eszköz került elő, amelyek közül többel kapcsolatban felmerült, hogy lőszernek, lőfegyvernek minősülhet. Ezek alapján az intézkedő rendőrök joggal feltételezték tehát, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 263/A. §. (1) bekezdésbe⁹ ütköző, visszaélés lőfegyverrel vagy

⁷ Lásd 2. számú lábjegyzet.

⁸ Lásd 1. számú lábjegyzet.

⁹ Btk. 263/A. §. (1) bekezdése szerint:

„Aki

a) lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz,

b) a lőfegyver vagy lőszer készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,

c) engedéllyel tartott lőfegyverét, lőszert engedéllyel nem rendelkezőnek átadja, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

lőszerral bűncselekmény elkövetésének gyanúját. Mivel a helyszínen nem volt egyértelműen tisztázható, hogy a bűncselekmény gyanúját felvető tárgyak kinek a tulajdonát képezik, **ezért indokolt volt mind a Panaszos, mind társai előállítása.**

A Panaszos panaszában arról tett említést, hogy csak „5 óra 21 perc után” kapott ételt, illetőleg az nem tudta elfogyasztani. Ezzel kapcsolatban az alábbiakat tartom szükségesnek kiemelni.

Az ORFK Közbiztonsági Főigazgatója által kiadott 26-326/3/2006. számú körlevél mellékletében szereplő tájékoztató csupán azt írja elő, hogy a fogvatartott 5 órai fogvatartását követően "jogosult" élelmezésre, azonban nem írja elő konkrétan, hogy az 5 órát követően mennyi idő elteltével kell a fogvatartott részére ételmezt szolgáltatni. A Panaszos panaszában kijelentette, hogy kapott ételmezt, igaz, hogy az 5 órát meghaladóan 21 perc elteltével – azaz szinte elhanyagolható idővesztéssel – kapott kézhez, és azt aláírásával igazolva át is vette. Álláspontom szerint az 5 óra 21 perc elteltével történő élelmezéssel **a fogvatartást végző rendőri szerv eleget tett élelmezéssel kapcsolatos kötelezettségének.** Az étel elfogyasztásának körülményeiről nem rendelkezem információkkal, ugyanis a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök ezzel kapcsolatosan nem tartalmazznak adatokat.

A panaszban a Panaszost azt írta, hogy a „szabálysértést természetesen nem fogadtam el.”. Ezzel kapcsolatban szükséges leszögezni, hogy **a Panaszos ellen lefolytatott szabálysértési eljárást e határozat keretei között nem áll módomban megvizsgálni**, ugyanis a jogorvoslat tárgyát az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁰ alapján, az Rtv. IV., V., és a VI. fejezetében¹¹ nevesített intézkedések képezhetik.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

V.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította:

„(...) az előállítási ok hiányos megjelölése miatt ugyanakkor megállapította a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését.”¹²

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak szerint nem értek egyet:

Álláspontom szerint – mint ahogy azt a Panasztestület is kifejti állásfoglalásában –, a helyszínen nem volt tisztázható, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 263/A. §-ába ütköző, visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerral bűncselekményének "egyszerű" gyanúját felvető eszközök kinek a tulajdonát képezték, a helyszínen intézkedést fogantatosító

¹⁰ Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinek az e törvény IV., V, és VI. fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogantatosító rendőri szervhez, vagy (...)”

¹¹ Rtv. IV. Fejezet: A rendőrség működésének általános elvei és szabályai;

Rtv. V. Fejezet: Rendőri intézkedések;

Rtv. VI. Fejezet: A kényszerítő eszközök.

¹² Panasztestület 502/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalás III. rész 13. oldal negyedik bekezdésében.

rendőrök nem tudhatták, hogy a későbbiekben ki, mivel (szabálysértés elkövetésével, vagy a fentiekben megjelölt vagy adott esetben más bűncselekmény elkövetésével) lesz gyanúsítható, ezért nem állt módjukban a panaszban említett általános előállítási okon felül pontosabb előállítási okot meghatározni. Mindezt a szabálysértési, illetve a büntetőeljárást lefolytató hatóságok pontosították a későbbiekben, melynek során lehetősége volt a panaszosnak is, hogy nyilatkozzon előállítása jogszerűségének kérdésében.

A Panasztestület megállapította továbbá:

„(...) a panaszos előállításának fenntartása a panaszos kihallgatását követően az arányosság követelményébe ütközött, így megvalósította a panaszos személyi szabadságának jogellenes korlátozását.”¹³

Ezen megállapítással szintén nem értek egyet az alábbiak alapján:

Álláspontom alapján a vizsgált ügy kapcsán az előállítás fenntartásáról egyáltalán nem beszélhetünk, a Panaszos csupán egy azonnal lefolytatott szabálysértési eljárás elkövetője volt, amely az jelenti, hogy a szabálysértési hatóság a rendelkezésre bocsátott iratok, egyéb (tárgyi) bizonyítási eszközök alapján a szabálysértési eljárást haladéktalanul lefolytatta vele szemben, mely magában foglalta - a tényállás teljes körű tisztázása érdekében - a meghallgatások elvégzését, illetve az ügydöntő határozat meghozatalát is. Mindehhez véleményem szerint a határozat kihirdetése és annak az eljárás alá vont személy részére történő átadása is hozzátartozik, ezért álláspontom szerint nem beszélhetünk a Panaszos előállításának fenntartásáról, ugyanis szabadon bocsátása az eljárási cselekmények végeztével 19:37 órakor meg is történt.

A szabadon bocsátást követően a Panaszost a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály munkatársai a 01000-5229/2010. Bü. számú büntetőeljárásban – szóban történt idézését követően – tanúként hallgatták ki. Ebben az esetben szintén nem beszélhetünk előállításának fenntartásáról, ugyanis a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény lehetőséget biztosít a szóban történő idézés lehetőségére, de a már korábbiakban kifejtettek alapján (határozat IV. részének utolsó bekezdése), ezt a kérdést nem áll módomban vizsgálni.

A Panasztestület szerint a Panaszos Gyorskocsi utcai rendőrségi objektumban történt bilincselés kapcsán:

„(...) panaszos indokolatlanul végrehajtott bilincselése miatt megállapította a panaszos emberi méltóságának megsértését.”¹⁴

Ezzel kapcsolatos álláspontom a következő:

A Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdése¹⁵ valóban tartalmaz egy tételes felsorolást a bilincshasználat eseteiről, azonban a jogszabály szövege itt sem azt írja elő, hogy a bilincs

¹³ Panasztestület 502/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalás III. rész 15. oldal hatodik bekezdésében.

¹⁴ Panasztestület 502/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalás III. rész 18. oldal negyedik bekezdésében.

¹⁵ Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt:

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

kizárólag ezen esetekben használható, hanem azt, hogy ezekben az esetekben különösen indokolt.

Ebből következően tehát a jogalkotó más eseteket is elképzelhetőnek tart, tehát itt is megengedi a mérlegelést a bilincshasználat tekintetében. Megítélésem szerint a fogvatartott bilincselése őrzésbiztonsági szempontból volt indokolt egy olyan rendőrségi épületben, ahol civil személyek is tartózkodhattak. Kíváncsnak tartanánk annak figyelembe vételét is a bilincshasználatok megítélésénél, hogy a fogvatartott esetleges szökése a kísérő, vagy őrzést végző rendőr fegyelmi, esetleg büntetőjogi felelősségét is megalapozhatja. A mérlegelés során a rendőr szempontjából nyilvánvalóan e tény is súlyosan esik latba.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezete;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (7) bekezdés, a 100. § (1) és (2) bekezdései, a 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése, 30. §-a, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (4) bekezdése, 92. § (1) és (2) bekezdései és a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 39. §-a, 60. § (1) bekezdése;
- A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8) és (9) bekezdése;
- A Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A.-a;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdése.

Budapest, 2011. február 23.

**Dr. Hatala József r. altábornagy sk.
országos rendőrfőkapitány**

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.”